

Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

No. २६६
घ

Title भारतसिंहशतक

Author _____

Extent २० पत्र Age _____

Subject काव्य

भावसिंहप्रानकम्

~~२२२~~

२०६

पुस्तिका - १ } नी ३
पृष्ठ - १३ }
१००

२० अनाम

भावसिंह
शतकं

राः। न्तकाराः शत्रुसूनुः कुनपकुलम्कवांरुद्विकाराबुकाराः। क्षौशीभारा
वतारातुलविसलमहः खंडितारातिवारास्तारातापावतारास्तरणि कुलम
तोस्तेशरावज्जसाराः॥२॥ न प्रस्तापनतीव्रतापदहनः स्वाला कलापेऽपि
रं नीहारद्रवसारशीतल^{चने} छायां यपोराश्रितः। स्वेरंशाम्पतिसूरसारथि
रसौ शो नैव चिच्छ जनाविष्णोस्तौ चरसो म्दं बटयतां श्री ~~भीमसिंह~~ प्रभोः।

वीर

॥४॥ कासारमशिवं ध्वं धनमिलज्जोगीद्रत्नं कुरप्रद्योतस्तव केषु दाडिमफल
भ्रांत्याकरं कल्पयन् । तत्पूरत्कारपरं परानिलपराभूतोऽभिभूतोक्रियाभूतपैभूत
पतेरुरस्थलकृतालंबोऽस्तलंबोदरः ॥५॥ कर्पूरैरिव पूरिताः परिगतक्षीरैरिव
क्षालिताः श्रीखंडैरिव संदिताः कुम्भदिनीवृन्दैरिवानंदिताः । उन्मीलितमलत्विषी
दशदिशो राजन्ति यत्कीर्तिभिर्जीयादेषमहोविशेषमहितः श्रीभक्तसिंहो नृपः ॥६॥

वार

॥३॥
कृती ३

रंगसंगरशेषगांडिवधनुज्याबोधवीचीपरिसंपदक्रंदितवैरिवारिजदृशापार्थनतुल्यो
वलेः। स्फूर्जत्सूर्यशतप्रभापरिशरप्रोठप्रभावोदयोदानोदामदृढवृत्तिविजयते श्री
वार ~~नानासिंहोदयः~~ ॥ जन्मीलनभुरांगुरीयकमणिज्योत्नांकुरेदोदवीकरववितप्रतिवल ~~कल्पु ३~~
प्राणानिलस्पप्रभोः। यस्योदत्करवालचालनजनकाराक्षरैः करीगैः शंकाशंकुल
ताविवरीवदनः संक्रंदनः ~~संक्रंदनः~~ क्रंदति ॥ ८ ॥ नानादानां बुधारिपुनयनपुट

१९

प्रांचलप्रांचदंभःसेकादेकांतश्रीतातदनुतदवलाञ्छाससंप्राप्तकंपा। भूरेषा ^{वीर} ~~सर्वसिंह~~
 क्षितिरमणायशोजालजातोत्तरीयास्वेरंप्रौढप्रतापप्रकररविकरंदेवतेसैवतेस्म ॥ १० ॥
 पादांतानतभूरिभूपतित्रिरसंद्रेद्रनीलोपलज्योतिर्भृंगकदंबचुंवनचयप्रोद्यत्यदां
 भोरुहः। राजन्यायवशीकृतत्रिभुवणोराजन्यवंत्रोदितःसूरःसूरमहामहोभिरतुलः
 श्री ~~सर्वसिंहो~~ नरपः ॥ १० ॥ वंचचंदनपांशुमांसलतरोदंचनरीचिच्छटाप्रत्याछन्दि
 वीर

गन्तरालपरमप्रोद्यद्यशोमंडलः। गाढप्रौढतरप्रतापतपनप्रोत्तापसंतोषितप्रत्यर्घिचित्ति
 पालजालहृदयक्ष्माचक्रवाकोभवत् ॥११॥ भूयोभूस्तरसिद्धकिन्नरस्तरैरास्वादितोऽपि
 क्षरांनक्षीरात्वक्पागतोनचमनाग्नक्षतैर्दन्तुर्वैः। हारालीहिमहीरसंदरतनुर्य
 कीर्तितारापतिः स्फाराकारकरप्रभाभिरभितस्त्रेलोक्यमाक्रामति ॥१२॥ मन्येसमा
 नोऽस्यगभीरताभिः स्यादेवसिधुस्तरलो नचेत्स्यात् ॥ नृपस्यधैर्येणातुल्यभावोभ
 व

वेदयंवेत्किं नो न मेरुः ॥ १२ ॥ स्वश्रीलहानो खलता खलानां चोरेषु चासीन्निजऽभावयो
 र्थः । अस्मिन्महीशासतिकुत्रकेवासन्नो न सन्नो घपदं समीयुः ॥ १४ ॥ एते भाविनिर्भाव वी २
 सिंहनृपतो दानाद्वितीये भविद्वेषे शोवह दारिद्र्याननुभवविष्यन्तीति चिन्तावता । छात्रा ४
 कामगवीपशुर्विरचिता चिन्तामणिगोवता नीतोर्वहदारुदारुणातनुदेवद्रुमोयं
 तः ॥ १५ ॥ कांश्च केपिन कल्पयन्त्यविकलं कल्पद्रुमे कामनाकोटि कामगरीषुनेव

श्यां

वीर

मनसा चिन्तां न विना मरौ । भूपश्रीयुतसर्वसिंहभवतः प्रोद्धामदानक्रियासन्तानप्र
 यमानमानविभवास्तेमार्गिणानंगाराः ॥१६॥ किदंतं वलिना तथा ऽजनि यथा पाताल
 मूलस्थितिः । करं केवलकराभृषरावपुसन्नाहदन्मार्थये । दारिद्र्यज्वरयंत्रशाप
 रिसरस्वर्वेद्यनो विद्यते सर्वाभीप्सितसंपदो भवद्वते दाता वता^{दा}नायः ॥१७॥ युष्मद्वैरि
 वधूदृगंचलगल द्वास्यावुपूरोच्छलत्पारावारपरंपरापरिचितिर्नेचिदिहैवं भवेत् ।

^{वार}
 मन्वेऽप्रीयुतभावीसिहभवतः प्रोष्ठप्रतापानलज्वालाजालकरालकालदहनैः स्यादेव
 दग्धजगत् ॥ १८ ॥ प्रोष्ठोदंचत्प्रचंडप्रचुरतरवलत्वत्प्रतापाग्नितापैस्तपं व्रजं उभां
 ङं कठिनतरमपि द्राग्द्विधाभिन्नमासीत् । जातः क्षयापघोसौ तमधितवयद्राश्चन्द्रम
 श्चन्द्रिकास्तानिष्क्रान्ताः स्वेरकान्ताः सकलमपि जगन्मंडलं मंडयन्ति ॥ १९ ॥ त्रैविम
 नंकरैः स्वेदिशि विदिशि परव्यूहहृदयस्तु मध्ये रुद्धं प्रोष्ठतादृक् दहनसमरसोत्ता

वशिष्ठपुर १

पसन्त प्रविशं । अत्यन्तास्ववर्गवर्किलन्यवधुनव्यवैचव्यहेतुं वीरजीभाव
सिंहप्रमथप्रतिमिवत्वत्प्रतापप्रतीमः ॥ २० ॥ ज्यौत्प्रद्योतप्रव्यतिकरलहरीद्व
रनीतारिभाराजीमत्सूरप्रभावास्त्रिजगदुत्तरचूरसूरप्रतीपाः । युष्मत्प्रत्यधि
भूपप्रणयसहसचरीविप्रयोगप्रयोगाः प्रत्यार्द्रप्रस्फुरंतिपतिदिवसमसीभा
वसिंहप्रतापाः ॥ २१ ॥ स्वेनीगंसन्यवन्यद्विरदरद्वन्नाच्चातदीर्गावृतीनांदंभ

6 प्रारंभद्वरी भवदतुल्य भव द्वेषिवेश्मावनीनां । अन्तःसंतापवद्विभविति वहिरि
 व द्रागसौ सूर्य ताप प्रसूर्जत्सूर्य कान्तज्वलनचयचमत्कारवारच्छलेन ॥ २२ ॥
 ब्राजिब्रात खुरामिद्यात विहित प्रोत्वातभावाः पुनस्तत्काल प्रतिजात वातनिव
 हे द्रागूर्ध्वसूनिताः । ते त्वद्वैरिमही भुजांत व भुजाते जोरुजातास्पतांजाताः शोच
 वटास्तास्त बटना पूर्वास्तद्वर्वाकुराः ॥ २३ ॥ त्वेद्यानशशाताद्यमानपठहृच्चाने

६

वनसंगतेः संग्रामीयसमागमाक्षमतयाक्षामेक्षमाक्षीश्वरेः । क्षोणीलेखनखा
 ग्रखातपरिखानेत्राचलप्रस्खलक्षारान्निःपरिपरितानिजतनुत्राणां भेमानाकु
 लेः ॥ २४ ॥ येष्वाद्याहप्रवाहक्षभितरवररुकोरुतधूलीसमूहैर्धानद्योहन्तसद्यो
 दिशिविदिशिरजोभारभाजोवभूवुः । स्वस्थानत्यागस्तदुस्थानिजवसतिपदे
 निश्चलेनिश्चिताशास्तासामापोनुतापोद्यलितरिपुवधूलोचनान्याप्रयन्ति ॥ २५ ॥

भूमीभूषणमावसिहकटकक्रोडीकृतक्षमातलोहूतैर्धूलिभरापरिगौर्मरुधरा
 भूतैर्धुनीनांगरो। प्रौठारण्यचरैः पराभवपरैर्भूमीश्वरैर्नवतोहाहाकारकृतेन
 जीवनकृतेस्वजीवनंहरितं॥२६॥ आकशपापिभवन्तमन्तकमतिस्वेरेणपत्न
 मरुवाद्यास्त्वातावकवैरिवाप्तनयनाः कामंस्तुहर्मेनिरे। ताःप्रेयोविरहाच्चिवैभ
 वविधौवैवस्वतंयद्विदुर्लीलेर्धन्यभावावसिहजयतित्वत्तौय्यसौन्दर्ययोः॥२७॥

७७

त्वदीपभजदंडयोः कलितकांडकोदंडयोः पराजयपरेपरंपरमहीमहेन्द्र
 जे । सखीकरमिलत्करैतदवलावनेतत्क्षरोपदंनवलितुं समाजवनभूरिभा
 राकुलाः ॥ २८ ॥ प्रस्थानेतदभावात्सिंहनृपतेमातंगसंवाकुलाक्षोणीसिंधुनदी
 दृगंबुमिषतः क्षत्रासतीरोदिति । सूर्येवाजिरकराग्रवातधरणीधूलीनिरा
 दिते प्रत्यर्चिदिति पालकालरजनीमन्येकतावेधस्या ॥ २९ ॥ पुष्पादाजिस्त

मू^६ चंचलचमू संवार संवालि तदमाभावो ह हन व्यथा व्यति कर व्यग्रस्य
 भोगीशितुः । संघार भ्रम भारभी परिचया दालोकना घोडता भूर्लका दिवके
 तु कैतव भृतः केचित् फलानां गणाः ॥ १० ॥ स्वशीरी करी जारी प्रलय घनं धा
 नधि कारकारी पारी डस्फारतारी कृतवहलमहाची कृतारंभहारी । किंता
 वत्ता वकारि प्रणय सहवरी हाव संभावनायां दाव प्रोह प्रभावस्तव जयति

३ घन ५

चूपश्री-नावसिंह १

चित ३

महादुन्दुभिद्वंद्वरावः ॥ २१ ॥ ~~क्षेप्सीमानप्रयास~~ प्रतिवर्तितभवत्सैन्यसन्तानभा
रेभ्तारैरापद्यमानभूमिभरितफरणासंजलीकुंडलीद्रः । किंजीवेच्चारुचंचचकि
तचमूपादघातेरुदंचहूलीभिर्लवुलंवरारिगिरियमहोजातिचेन्नतिसद्यः ॥ २२ ॥
भूपत्वत्प्रवलीभनद्वलिघटासैन्यावलीप्राक्षुपहूलीभिः कदलीदलीपरिमिति
प्राप्तेमहीसंजले । जानीमोहयधोदगीस्वरसुरप्रक्षसमोलिस्थलीखातोव्य

अतज छटाजनिमसि भ्रांत्यै फरिदमाभृतः॥ २३ ॥ नरवरतवभेरीभीमभो
 काभावस्फुरदविरलतारध्वानमाकर्षयिभीताः॥ विगलितवरहारा व्यस्तधमि
 भारावनमपगतस्माराभोजिरैवेरिदाराः॥ २४ ॥ अवासानल्पसमीरशीलितम
 भूनासापुटंकंठकैर्वक्षोरिक्षतमंजनंनयनयोर्धाराभिराराङ्गतं। त्वदैरिदिति
 पालपक्षलदृशांस्कादुररोपै रत्नं अंगारकमनिर्भरअमभरावस्थासमस्ता

कृता ॥ १५ ॥ वदन्ति कवयो भवद्वहलसैन्ये ~~र~~ रात्करैरिदं अरशि मंडलं ति
 मिरतु न्दिलं जायते । तवारिभटसंगमसु तनुभेदभीत्याभ्रशं पलायनपरो भ
 वद्विन करो वयं मन्महे ॥ १६ ॥ ^{॥ १६ ॥} पतत्यथ यत्पश्चिमां भो चिमभ्ये जनास्तत्र जानं त्यमी
 यामिनीति ॥ १७ ॥ प्रतीमो वयं भानुतो वद्वितोऽपि प्रथीयः प्रभावस्त्वदीयः प्रता
 पः ॥ प्रतीपप्रियास्वान्तसंतापतोयं प्रचंडो न वा तत्पुनर्वदवेधा ॥ १८ ॥ संघट्टे

रविः प्रत्यहं प्रातरारभ्य युक्ता नाना नितोपपन्नसंगराष्टिः ॥ १९

नैकदापि दारुद्रादोर्नोवा तसो नो वनेर्नो वा काननं विदिधन गरोस्थले नत
 तैरपि ॥ किंतु त्वत्परमं डलीवर वधूनि श्वासं जानितैरेवायं प्रवलीकृतः कथ
 महोयुष्मत्प्रतापानलः ॥ ३९ ॥ श्रीभावसिंह हयधावन भूरिवेगात्सद्यो द्विधा
 तव विपक्षे यत्पूर्वभूव । मनेष्वदीपपरिरंभनजंभमासावां छाप्रसारितकर
 दितया जय श्रीः ॥ ४० ॥ प्रतीपगणमानसो नुततमि श्रविश्रंभनो विपक्षजनघो

१०

रणीवदनपद्ममुद्राकरः। वियोगिपरवक्रहृदिलनो विवित्राकृतिः प्रताप
 तपनस्तमांतपतिभावांसिहप्रभोः ॥४१॥ त्वत्कीर्तिकलहंसीभिः कोटीकृतमि
 तस्ततः। ब्रह्मांडमंडलमिदमंडपिजीयति स्युरं ॥४२॥ ब्रह्मांडकंदुके ~~सिद्धे~~ श्री
 उतायशसांतव। छायापद्यच्छलेने ~~स्यु~~ स्युरितं प्रतिभाशते ॥४३॥ हर्वत्कर्षस
 माहभाजिसदसिस्वर्गाविणीवासि श्रीमन्नारदसारदामस्वसक्तजीतेषु दंभेषु

मन्ये ३

ते । निस्पन्दस्य मनोनिमीलितदृशोजंभासुविधं सिनोजंभाजं मनमान्तरं वि
 तनुते शल्पं शचीमर्मणि ॥४४॥ शेषस्ते यदि तोष एव हि तदा देवं द्रवाम भूवां मो
 षः सर्वमही भूजां गृह्णामाक्रोश शोषक्रमः । स्वस्थानं च प्रति वै भवेन गहना
 वस्थानमर्च्य भूजां । प्रस्थानं च निधोरणी भवति चेत् श्रीभावसिंहप्रभोः ॥४५॥
 तवातुलकपोलयोर्जयति कापिकोपलविः प्रतीपवक्ति भूवां भवति गंडयोः

दि ३

पांडुता । कदाचिदपि जेदयं च लीतावकीनोऽखरञ्चलानि वनमेवताः किमि
= दमत्र कोतूहलं ॥४६॥ द्रुप कुर्वहदुर्प हर्वहमहो दोस्तं मदं भक्त श्रीमदा
न चरन्तदानविहितप्राणाप्रयाशीतिविषः । देवस्थन्दनचक्रचक्रमद्यनचाने
रपिप्रधनतुश्रीमनुन्दिलडुंडुमिधुनिधियाविन्दन्तिमर्मज्वरं ॥४७॥ वीरत्वदैरि
स्तोचस्फुरदतुलदलस्फुरद्वीप्रचारप्रोद्यत्संच दृसं च प्रचुरपरिवितरपा

कोल २

मभावप्रभावः॥ अमाजौ नेरात्रिज्ञानेर्जनितजनमदस्तादृगंकोपशोभीशंके
लोपंकलंसतिनिवसतिर्नेवरंकोरक्तस्य ॥४८॥ खडगं भवानयदि करेद्य
वरीकरीति शान्तिर्न शत्रुहृदयेपिवरीवरीति । शंकापरक्षितिभजं प्रसवी
सवीति कालः करद्वयमदस्यनरीनरीति ॥४९॥ श्रीमद्भगवत्पुत्रेणैरिनग
रीसामन्तसीमंतिनीसीमंतादतिदूरमेवयदगात्सिंहूरप्रकृतिः । मन्येसैववि

१२

महो१

रोधिं महोन्नतिजघा श्रीभावसिंहप्रभोत्वत्कीर्त्यातुल्यन्तितानपिजानास्तर्कि
नजानीमहे॥५४॥ मनोजशकरपद्मवस्फुरितयामिनीवल्लभप्रभास्फटिकदुर्ल
भयकतिपरस्परवत्त्वभं । धरातलधुरंधराः परिलपन्तिभूमीश्वराजपत्निय
मिर्नावरानरवरत्वदीयंयशः॥५५॥ भवतःकीर्तिवधूनिश्वपलपेटैरुपाहताः
परितः । उदयमहीधरमध्यादुदयतिशोनस्तघांराशुः॥५६॥ विष्णुस्तानिमहदु

च २

मया कति कति ध्याता निदिग्धीर्षिषु स्वच्छन्दं कति धाकृतान कति नां मानवतिः समा
 भजं। वृत्तं छेदविधिर्विधोरपि कृतस्तत्यापन शो छया स्नातुं स्वर्गधुनी यथोतव
 यत्राः श्रीभावसिंहप्रभो ॥ राकाया मृदितोऽपि सेंदरसुधास्पन्दैव मंन्दीकृतप्रता
 शावल्योऽप्यसौ तदपि न त्वत्कीर्तिसाभ्यगतः। इव्यंतुंगतरत्र पापरिवितश्चक्रे
 कलंकवलाकालवालकरालतीव्रगरल ग्रासंकुशनां पतिः ॥ ५८ ॥ आत्तेधंस
 ना

कयागतेतवयत्रो ज्यात्नाभरेभूषतेनिलजोहरिशाक एषपरितोभूयःकथं
 भाम्यति । तन्मन्येननुभावसिह नियंतयुष्मास्मानादितो वित्फेदनिवेद
 नंस्वयमसोनिर्मातिमर्मक्षतः॥ ५॥ आनीतादिग्वधुभिर्दिशि विदिशि महुः
 ओत्रपूरेण पीतागीतसिद्धांगनाभिर्महुरहरुमहीदेव वंदे रवीता । वीताभालिन्यमा
 त्रैः स्फुरदमलवलस्त्रिग्वशीतांशुविवस्फीतात्तानिः परीतातवजयति विवभा

15

वासिहस्यकीर्तिः ॥ ६० ॥ श्रीभावसिंहभूपातपाशिस्तेयद्यबोमखः ॥ अबोभव
 निभूपानां वदनंतत्किमङ्गतं ॥ ६१ ॥ निखिलमहोपतिमान्यो निरुपममान्योजस्त
 मक्तः ॥ भावद्वितीपरदान्योजगतिवदान्योऽस्तिकस्त्यया सदृशः ॥ ६२ ॥ श्रीविता
 मारिका मधेनुविबुधक्षोणी रुहेरुत्तमारभैस्त्य चतुलना स्वमेवरसनासारस्य
 मालं वते । विद्याबुद्धिनिवेकवोधनिनयग्रीडावबोविज्ञताविज्ञानेनविनेव

१५

तद्वितरसांतेषां यतः क्रयते ॥६३॥ श्रीभावसिंहभूपालशौर्यसौन्दर्यवैभवेः।
नियुक्तं विचिनासाधुदेहीति वचनं त्वयि ॥६४॥ सावे शंसकुतूहलं सहसिता
रंभंसरोमां वितंसस्त्वेदाद्रकलेवरं सरभसंसोत्कंपितं सस्पृहं । खेलतु वै जन
गर्वगंजनदृशामासामपोगोर्मियश्च वन्नित्वयि भावसिंहभगवतो नैतदत्रो
चितं ॥६५॥ श्रीभावसिंहभूपप्रतापदीपस्फुरन्ममीजालैः । कीर्तिनिवेत्कथं त

रु २

कज्जलनीलनभोक्रमः ॥६६॥ दिगितिभूषयन्ती कमपि कुम्भदिनी काम
कंदूषयन्ती धातं संवृण्णी निखिलखलमनस्तूरीमाद्युरायन्ती । खेखेलं
खंडयन्ती सपदिस्वरक्वनी भंगभंगी भरारोगाभूषणी भावसिंहभ्रमतिभृ
शमियं कीर्तिभागीरथी ते ॥६७॥ भवतः कीर्तिस्त्वर्वाशोः समतां नावाप्य
त्वेन । संख्यातुतवहराशौ नित्यमिवासे द्विषुर्विशति ॥६८॥ कनकंठलीना

९६

स्तो १
 त्वापि वासस्पतेः कीर्तिज्ञो मजिगीषया च लितया गीर्वाणा वासस्थली । त्व
 कीर्त्या वनिमंजलोपरि परिन्यस्तो विकारी विधुः प्रोन्मीलत्करकोशालेन
 कुरुते केशानकोतुहलं ॥७१॥ भावी सिंहभवतो विराजते चारुचिन्तनफल
 मरद्विषः । चंचलंतवदृगं बलंगता चंचलापि यदभूदचंचला ॥७२॥ नानादा
 नविधानकोशालमयीमाकल्पपरम्यामहं प्रप्यकुपिचयस्वरूपमविशदा
 ६९

ऐष्यवीजंततः। तच्चासिच्यविचिच्यमानविलसद्भक्तिद्रवैः कल्पितोभूमे
 कल्पमहीरुहोत्रविधिना श्रीभावसिंहः कृती ॥७२॥ येषांदैन्यकलाज्जर्थाप्र
 तिवलञ्चिन्ताबलञ्चेतसां द्रागदारिद्र्यदवानलेन फलभानिद्रापि विद्राविता।
 तेषां भूवरभावसिंहभवतोदकपातभाजां क्षणात्क्षोणी दुर्दिनयन्ति दानस
 लिलैर्द्वारिषु दन्तावलाः ॥७३॥ विशालेपाताले बतुरुदधिवेलावलयिते महीर

त्वं तेषां मय्युप

18

केनूनं विनिधुविदुधा वाससदसि । उदं बत्पीयूषद्रवधरलधारासहचरीव
 रीवतिदोणातिलकतवसाकीर्तिलहरी ॥७५॥ त्वत्करोपतितो लोकः करो
 पिशिथिलादरः । त्वत्कापावलितोर्लोभं वलितोपिनवांछति ॥७६॥ यस्यैव
 पुः स्फुरकं नीवदनं स्फुटं श्रुत्तारावलीतरलमोक्तिभूविभूषा श्रीभावसिंह
 नृपतेतवकीर्तिरेषाकेषां नयेतसि सद्गुम्मुदमातनोति ॥७७॥ सजयतिजयल

२८

२

क्षमीदोर्लतालिगितांगोदरविदलदपांगोद्भिन्नखिन्न प्रतीपः। विपुलतर्भाजा
 लौविस्फुरत्कीर्तिजालोविततविनयसंहोभावसिहोनरेन्द्रः॥१८॥ ~~संनमोभ्युदित~~
~~विजयेति शतवर्षेति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति~~
~~सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति~~
~~सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति सत्तुल्येति~~
 ॥१९॥ चंद्रचंद्रीयचंचत्तुर्विधनिचयचंदनचंद्रचूडं वारुत्वं

॥ १

१५ वातरां मन्त्रं चल पति तटी वा कचि क्वा नितानि । कर्पूरं कुंदं पूरं करि नि करवरं
कैरवासां कंदवं कीर्तिस्ते कुत्सयन्ती जयति चिरमियं भाव सिद्धिर्तीद्र ॥ ८६ ॥
नायं धीरो विषधर पति नैव सिधुर्गभीरो हीना श्रुत्या नख त्रुवा चिरा नैव संवेस
हामुः । पर्यायानां सपदि समभुदन्यथा त्वं सक्तव्यत्वेनाभारभ्रमिति वरगो भावसि
हप्रयोसो ॥ ८७ ॥ गाभीर्यं तठिनी प्रतेः फरिणी प्रतेः वैर्यं सराशां प्रतेः सोदीर्यं सकुमा

॥ ८६

रतारतिपतेः प्रज्ञापिवाचस्पतेः । यत्रैते निवसन्ति सततमहोतादृक् गुणानां गणाः सो
यं वीरजनाग्रणी विजयते श्रीभावसिंहो नृपः ॥ ८२ ॥ धाराले मदवारिनिः करिणि
श्रीभावसिंहप्रभो प्रोदं चत्करवालचंचनचलत्तौदामिनीशालिनि । त्वत्संग्राम
क्षणागमेति विषमे विद्धे धिक्सांगतो हंस्तस्ते प्रतिपेदिरे निवसति भ्रंसाधिमाकास्मि
कं ॥ ८३ ॥ वीरत्वत्करवालसंजलमहोधारोक्खसक्खेखनीलग्नेः कीर्तिखणीद्रनैरवियशः

यद्गवामः ॥८६॥ स्वप्ने भावितं ^{भा१} वसि इन्द्रपते मूर्तिर्विलोक्य द्विषदं पत्योर्भयभारमन्तथ
 शरव्यापारतो जाग्रतोः । तौ नेतत्र परं परस्परमित्तत्प्रश्नास्मृष्टे गितज्ञानं गन्धितयो
 स्तयोर्वलवती ब्रीजानविश्राम्यति ॥८७॥ पीयूषकृतिश्रुतिं संपुटं विह्वत्कीर्तिदुग्धा
 बुधो जातस्तस्य तरंगारिगशाभरैः । क्षिप्तो न भोरोदसि । तत्संघट्टवसा द्विधा भवदसौ तत्
 क्षणा लक्षते निर्मितास्तत एव मोक्तिकगणास्ताराकलापयन्तात् ॥८८॥ दानानेकप

मेकमेव हि कर क्रीडावल द्विस्मयं ज्ञात्वा भूरितरे गुणोर्वतरि व्यन्तं भवन्तं भवि । मन्ये
भूबिम्बभावांसिह परमप्रज्ञा जसौ वेधसात त्कालं वलिह स्तिनो विरचिता व्यालस्थली
प्रापिता ॥८॥ भवद्वितरसो व्यमे भवति दर्भगर्भे करेवनी यकगृहावनी भवति हीनद
र्भस्तरा । परं स्तुतवप्राप्तिः पतति पुरा पपाथो यदा पतंति न पुनस्तदा द्विजवधूदृशो विद
वः ॥९॥ त्वत्स्वजितसैजाली भरेर्ज्याली कृतेन भस्ति । कंदुककुतुकेः काली करतलता

२१

लीकरीकुरुते ॥ ऐ० ॥ भावदोषि प्रजीवतोऽपि जनकान् त्याक्वा^व द्विभूमिजां पुत्रास्तत्र
 नेपतत्र पठली ताताचिको मे निवे। नीडकोडक पोतपोत वदनव्यादान रेवेला स्वलङ्का
 तोक्त ककरा नानाहितमना कुपारा स्थिति व्याकुलाः ॥ ऐ० ॥ श्रीभावसिंह धरणी इभ
 वत्प्रतापसूरस्वरूपमिदमत्र विविचमास्ते ॥ धानं धुनोति न स देवत नोति मद्राह तं कज
 व्यतिकरस्य परप्रभुः ॥ ऐ० ॥ त्वत्कीर्तेर्विजगीषये वसधितः कल्लो लिनी वल्लभः स्वर्ला
 सर्वासु दिशु समुदोति न चास्ममेति संधा सुने वसुधि मां दामुरी करोति ॥ २

केंद्रविंशविपेयवदनोपेन्द्रादिवन्दारकैः॥ अत्रोत्थं सकलं कर्मिदुःखमिति निर्वर्ण्य लज्जा
वशादंतर्गोपयितुं तस्यैकवली कुर्वन्ति सर्वे स्मराः॥ ऐ०॥ आनंदाभृत पूर पूरिततनुमन्य
कलावानसो तारोत्तानकलातिरेकमकरो युष्मद्यशो गायति। तत्सत्यं नृपभावी सह य
दसौ तत्तत्समाकरी नारको मंथति रंकुरं कवसति नाभ्यपि शीतकृतेः॥ ऐ०॥ प्रतीतिरि
यमन्यथा नखलु मे प्रतप्ता तपे प्रतापतपने तमांतपति भावसिंहप्रभोः॥ पयोधिनामनो